

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky-utca 1. sz. földszint (Arany Bika bérház). Tel.: 113 (7 mellék-állomással). Szerkesztőségi hivatalos órák d. u. 3-7-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. (Arany Bika bérház) földszint Tel.: 113 (7 mellék-állomással). Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig.

Falugazdák

Írta: SZIGETHY GYULA

Beszámoltunk arról, hogy a Gazdasági Főtanács legutóbbi ülésén határozatot hozott falugazdák kinevezésére vonatkozólag. Megállapította a határozat, régi hiánya a földművelésügyi igazgatásnak, hogy a falu termelésének irányításához nem állott rendelkezésre szakember. A gazdasági felügyelők egy egész járás termelési irányítási és ellenőrzési munkálatát végezték. A régebben létesített gazdasági előjáró intézmény nem vált be, mert ezzel a község nem rendelkezett. A mostani tervek szerint hivatalos gazdaságvezetőket állítanak a falu termelésének irányítására, falugazda elnevezéssel. Egyelőre negyven községben szervezik meg ezt az állást. Kimondotta a Főtanács, hogy az állásra oklevéllel nem rendelkező gazdákat is alkalmazzák, ha elismert szakutadással rendelkeznek.

Eddig tart a hivatalos határozat. Nem dicsékvés adja tollunkra, de meg kell említenünk, hogy lapunk hazájában immár mástól évtized óta sürgettük ennek az intézménynek megvalósítását. Felvetettük és állandóan napirenden tartottuk a gondolatot, mert látjuk, hogy a magára hagyott falunak szüksége van a szakembertől, hogy a falu népének boldogulását elősegítse és ezen keresztül a magyar agrártársadalom helyzetét, sőt az ország erjét is emelje. Különösen a felszabadulás utáni időkben vált sürögőssé ennek a kérdésnek megoldása, főleg azért, hogy a földreform révén sok száz ezer újgazda kapcsolódott be a mezőgazdasági termelésbe. Az igazsággal, sok természeti csapással küzdő parasztság számára lesz segítő támasz a mezőgazdasági szakember, kik ha okosan tájékoznak a feladatukat, szavukra bizonyára nemcsak az újgazdák százait, hanem a régi gazdákat tömeggel is szívesen fogadják hallgatni.

Talán nem felesleges, ha ismételtjük a falugazdák feladatokról lapunkban már volt keret. A mi elképzelésünk szerint kötelező volna a falugazdának, hogy a rábízott község és annak határához tartozó területen a földművelésügyi igazgatás utasításának megfelelően, figyelembe véve a klimatikus és talajviszonyokat, irányítsa a gazdálkodást, úgy mezőgazdasági vonatkozásban, mint az állattenyésztés területén. Részteltesse pedig a szőlőszet, gyümölcs- és konyhakertészet, ipari növények termelése, fátelnevelés, méhészet, baromfitenyésztés, tenyésztés, sertésnevelés stb. terén. Leszövegezzük, hogy ez nem lenne az irányított gazdálkodás egyik formája, hanem sokkal inkább a földművelésügyi tanácsadás mód-

ja, rávezetése az embereknek a helyes és okszerű, nagyobb hasznout hajtó, lehetőleg beiterjes gazdálkodásra. Egy-két példát felhozunk. Például valamely község határában nem megfelelő a kaszáló eredménye, úgynevezett savanyú fű terem. A falugazda az ilyen területet megvizsgálja, a földből mintát vesz, a Földtani Intézet felé megvizsgálta, megállapítja, hogy mi okozza a hibát. Ha például az áll fenn, hogy mélyben szegény a talaj, akkor az illetékes földművelésügyi igazgatásnak keresztül igyenes vagy olcsó mestret szerez, ugyanakkor előadásokat tart esetleg szemléltető módon és megmagyarázza, mi okozza a hibát és hogyan kell elene védekezni. Szóval rávezeti az embereket a helyes kezelésre. Vagy más példa. Egyes községek és tanyák lakói össze-vissza vásárolnak faeseméteket és nem tudják, hogy melyik az a gyümölcstajfa, mely az ottani talajviszonyoknak megfelel. A falugazda feladata megállapítani, hogy melyiket melyik gyümölcstajfa, felel meg legjobban, kikeresni, hogy melyik az olcsóbb faeseméte és egyidejűleg a helyes fűpoláshoz is felvilágosítást nyújtani. De fel lehetne még hozni sok más példát. Az állattenyésztés köréből a szentirmelés előmozdításával kapcsolatban és általában a mezőgazdaság minden ágából. Falugazda dolga lenne a közös és így olcsóbb beszerzés előmozdítása, valamint az értékesítés megszervezése.

E szűkresztől hasábkon lehetne minden eszjárt-bíjót az új intézménynek felsorolni, csak általánosságban lehet felállítani azt a követelményt, hogy az új tisztség megszervezésével pontosan össze kell állítani a falugazdák feladatát, megállapítani a teendőket, hogy ezek a mezőgazdasági szakemberek valóban a falvak gazdái legyenek.

Ugyancsak meg kell állapítani, hogy a falugazdák milyen módon állnak rendelkezésbe, majd a többi földművelésügyi igazgatási szervekkel, nehogy munkájuk keresztelje egymást, sőt ellenkezőleg, egymást segítse s az így összehangolt, egységes mezőgazdasági közigazgatás valóban áldás lesz a falunak.

Még egy fontos szempontot kell kidomborítani. Ez pedig az, hogy a falugazdák egyedül és kizárólag feladatuknak éljenek és működésükben ne csusszanak át a napi politikai területre. Annak a kövelelménynek jogosságát elismerjük, hogy a kinevezendő falugazdák a néppel érző, demokratikus felfogású emberek legyenek, de ebben a keretben egyesítő hatást és működést fejtsenek ki, vagyis ne nézzenek pártszempontokat, hanem egyedül és kizárólag a nemese értelemben vett feladatuknak éljenek. Amellett teljesen függetlenek kell, hogy legyenek, bizonyára megfelelő előadásokról gondoskodik a kormányzat, nehogy korrupción, vagy munkájuk elhanyagolására kényeszerüljenek.

Szép hivatalos vár a falu gazdájára kulturális vonalon is. Működésével hozzájárulhat a falu és a tanyavilág népének kulturális emelkedéséhez s ezenfelül pedig a népnek minden ügyes bajos dolgá-

Magyarországon csak olyan szovjet katonai egységek maradtak, amelyek az ausztriai zónával kapcsolatos közlekedési vonalak biztosítására szükségesek

Puskin követ jegyzéke a magyar külügyminisztériumhoz A SzeB amerikai és angol tagozatai is beszüntették működésüket

Budapest, január 3. Illetékes hely közli: Puskin, a Szovjetunió követe, december 30-án jegyzéket nyújtott át Rákosi Mátyás h. miniszterelnöknek a külügyminisztérium ideiglenes vezetőjének. A jegyzékben közölte, hogy a szovjet hadsereg részlegeinek Magyarországról 1947. évi január 1-én történő kivonásának eredményeként a

mult év december 14-én Magyarországon maradtak csak olyan szovjet katonai egységek, amelyek az ausztriai szovjet megszállási zónával kapcsolatos közlekedési vonalak biztosítására szükségesek, amennyit a Magyarország-raj kötött békeszerződés 22. cikkelye előír.

Illetékes helyen megjegyzik, hogy az Egyesült Államok és Nagybritánia budapesti követei bejelentették, hogy a szövetséges ellenőrző bizottság amerikai és angol tagozatai is beszüntették működésüket. (MTI)

A Duna is árad,

a Felső-Tisza áradása nagy pusztítást okozott

A tisza árvízpusztítás után most újabb árvízveszély kell számolni. A Duna víze is árad, a víz magassága egyre emelkedik. Az olvadás máris megduzzasztotta a Duna és mellékfolyóinak vizét. Újabb jelentős szerinti Franciaország felől újabb enyhülés, havazás, eső várható, ami további ovdást okoz és bizonyára kihalással lesz a Duna és mellékfolyó vízennyiségére. A hatóságok a szükséges intézkedéseket megtették.

Az újabb beérkezett jelentések szerint a Tisza vizlága Tokajnál a legmagasabb. A vásárosnaményi—berégszászi országút által határolt területen a gátszá-

dások következtében a víz Gergely-Ugornyt veszélyeztet. A község északi részén újabb körgáttat emelnek. Tarpá vízmentes. Hete község külső részében fekvő házakat a víz elérte. Gergely-Ugornya felől a víz csarodát veszélyeztet. A Vasárosnaménytől Berégszász felé vezető műút mentén Takos község teljesen vízben áll. Az 1900 tonyi körüli községet Csarodába és Berégszászba telepítették át. A szükséges mentési munkálatok itt is folyamatban vannak. Gergely-Ugornyánál, amely a folyó mentési munkálatainak központja, a víz bár mérgekelten, de tovább emelkedik. Az országút

jobb és baloldalán lévő házak közül több összeomlott. Szina belső részét elérte a víz. Az éjszaka folyamán a Vámosacskától nyugatra fekvő tanyákat kiürítették. Az itt átáramló víz Gergely-Ugornyát északi felől is veszélyeztet. A tarpai gátszakadás körül kettő a lakosság elűmött. A tivadari gátszakadás helyreállítási munkálatai befejeződtek. A kormánybiztosság jelentése szerint Gulács menti munkálatai befejeződtek. Ezideig 110 ház dőlt össze, vagy vált lakhatatlanná, de előreláthatólag még 80—100 ház tönkremenetelével kell számolni.

Az igazságügyminiszter személyesen válogatta ki a kegyelemre ajánlott politikai elítélteket

Budapest, December 31-én látott napvilágot ama népbírósi törvény reformja, amely módot nyújt arra, hogy a köztársaság elnöke egyéni kegyelmet gyakoroljon a politikai foglyok ügyében. Rics István igazságügyminiszter, Hajdú Gyula államtitkár és az igazságügyminisztérium több osztályvezetőjének társaságában ma reggel megjelent a budapesti gyűjtőházban, hogy egyéni vizsgálgja felül, kik méltók a köztársasági elnök kegyelmére. A megjelentek azoknak az ügyeit vizsgálták felül akiket a népbírósg két évvel nem hosszabb büntetéssel sújtott. Az igazságügyminiszter intézkedésére megállapították a gyűjtőházhoz könyvében, hogy ezen az alapon kik számíthatnak egyéni cibirálásra, majd Rics István utasítására az igazgatási irodában a bizottság elé vezették a kiválasztottakat. Ebből az alkalomból 80 embert hallgatott ki az igazságügyminiszter s a bizottság. Megállapították, hogy a megkérdészeteknek 9) százaléka félrevezetett kigember, közöttük több írn, olvasni alig tud. Megállapították azt is, hogy legnagyobb részükben kétség-

telenül meg van a javulási szándék. Intézkedés történt arra vonatkozóan is, hogy az ország többi megyéiből is bekerüljen a két évvel nem hosszabb időre elítéltek iratai és felülvizsgálják, méltók-e a kegyelemre.

Az igazságügyminiszternek ez a rendelkezése tüggellen a most készülő amnesztia rendelettől s azt célozza, hogy mindazok akik megváltoztak s a demokrácia érdek-

ben dolgozni kívánnak, munkába állhassanak. A miniszter és kigéretének váratlan meglepetészerű vizsgálata során 70 embert választottak ki, akiket egyéni kegyelemnyújtásra alkalmasnak találtak. Ezek ügyében egy két napon bemegörítétek a kegyelemre vonatkozó felterjesztés és ennek megörítettétől számított 1—2 napon belül szabadlábra is kerülnek.

A volt román király Budapesten keresztül Svájcba utazott

Bukaresti jelentés szerint Mihály volt román király Ausztriától átutazási vizumot kért, ugyanis a volt román király kísérétével együtt Ausztrián keresztül utazna Svájcba. Az osztrák hatóságok a kérelmet a szövetséges ellenőrző bizottsághoz terjesztették. Újabb jelentés szerint a román király az átutazó vizumok birtokában szombaton reggel elhullt Romániából. Budapestig különvonatot vonszi a volt királyt, Budapesten kocsiját az Arlberg expresszhez csatolták. Bukarest, Mihály volt román ki-

rály szombaton indult el Romániából. A volt király és kísérétének különvonata vasárnap reggel lépett át a magyar határ. A király közvetlen környezetéhez tartozó személyek útlevelére külön záradékokat nyomtak, amelszerint nem térhetnek vissza az ország területére. Ilyen záradék a király és édesanyja útlevelén nincs.

Tildy Zoltáné elnökszony fogadta a jugoszláv követ látogatását, aki ez alkalommal adta át az elnökszonynak küldött jogszálv kitüntetést.

ban rendelkezésre állhat. Jóban roszban álljanak hűségese a parasztság rendelkezésére, mert nagy szó az, ha a tanyavilág magárahagyottsága megszűnik és van egy fórum, ahová közvetlenül és gyorsan fordulhat, mert azonnal segítséget és támogatást talál.

Merjük állítani, hogy a magyar demokráciának ez lesz egyik legszembetűnőbb intézkedése, mikor gazdákat állít a falu élére olyan embereket, akik nem a ha-

talmat képviseli, nem az adót szedi, hanem igazán a nép bajainak orvosolói és gyámoltói.

Ha ez a szép elképzelés maradéktalanul valósággá válik, úgy még csak egy hiányzik, hogy a parasztság is fogadja jó szívvel őket, ne lésson bennük nyakára küldött illetéktelen beavatkozókat, hanem barátot és támogatót. A kölcsönös együttműködés jó hatását érezni fogja az egész ország gazdasága és különösen a hároméves terv mezőgazdasági vonalának

végrehajtása terén alkothat ez az együttműködés maradandót és értékeset.

Örömmel üdvözöljük a falugazdák intézményének megvalósítását és reméljük, hogy vele és általa nagy lépésekkel jut előbbre a magyar mezőgazdaság fejlődése.

Vasúti arcképes Igazolvány-képek
HORVÁTH, Simonty utca 1/b.

Kossuth Lajos és 48 újjeve

Írta: Dr. Hegyaljai Kiss Géza.

Debrecenben, ha két ember elkezdi beszélni, azt mondja: — Megmondta Kossuth, mikor itt volt Negyvennyolcban...

Itt állunk meg egy szóra. Kossuth 1848-ban nem lakott még itt. 1849 január 7-én jött ide a Miklósi-utcai kapun át.

Hol volt Kossuth 1848-ban és milyen volt?

1848-ban újjeve napja szombatra esett.

Kossuth követ úr otthon van a családjával Pesten.

Híresebb ember nincs nála az országban. Mire 48 újjeve felvirrad, amikor 5 már megharcolta a magyarok szabadságharcát papíron. Először, mint az Országgyűlési Tudósítások szerkesztője levelekben küldte szét a nemzetnek: mi történt a rendek ülésén Pozsonyban. Aztán a Törvényhatósági Tudósítások szerkesztésével akarta a szabadság ügyét szolgálni. Elfoglalták, több mint 3 évet töltött a börtönben. Rebség a szabadságért. Kiszabadulása után 3 és fél évig, mint a Pesti Hírlap szerkesztője mutatott meg 3 dolgot. 1. Hogy kell újsgót szerkeszteni. 2. Hogy lehet olvasótáborot szervezni. 3. Hogy lehet a kor nagy eszméivel, a szabadsággal és a demokrácia gondolatával, a népet a jobb élet színvonalára emelni. Magyar és csak magyar. Magyar ízig véig. De a szabadság a világ minden népének joga és vágyalma.

A karácsonyi születést otthon ülti a családjával. Az országgyűlésen december 15-én beszélt legutóbb. Január 14-én újra fog szólni. Addig szünet. Ő Magyarországnak legszébb embere. Tökéletesebb férfiszépséget képzelnél se lehet nála. Látszott ez mikor Flumében az ő tiszteletére rendezték a színházban előadást. Minden szem őt nézte. Látszott ez az országgyűlésen. Sokan voltak ott dallás magyar urak az ország minden részéről. S ebből a festői szépségű környezetből kiemelkedik egy úr, nem kérdik: ki az? Mindenki tudja: Kossuth Lajos. 48-ban ő hoz Debrecenbe két nevezetességet, a szakállas arcot, mint 70 év múlva Magoss György a borotvált arcot. És a Lajos nevet. Azóta is majdnem a legtöbb fiút Lajosnak keresztelik.

1848 január 1-én azonban Kossuth követ úr még csak egy boldogságot ismer: azt a szépséget, ami ráugrik a felesége szeméből és a három gyermekéből. Január 9-én ünneplik házasságuk 8-ik évfordulóját Meszlényi Terézével. A három gyermek szépen növekszik. Ferikó most mult 7 éves, Vilma májusban mult 5, Lajoska 4 éves lesz májusban ha a jó Isten megtartja.

Ez a családi fészék a Kossuth szívének a boldogsága, kiegészítve az édesanyjával, meg a 4 huga családjával. A sógoraival is nagyon szeretik egymást.

Kossuthot a debreceniek is szerették volna követülüké választani. De Pesomegye választotta meg a ezért a civis város egyhangúlag Deák Ferencet küldte ki egyik követővé. Kossuth választása is, mint előbb az elfogatása, országos izgalmat keltett. Néki egy fillérjébe nem került a választás. Hanem Bécs igen nagy érzéket keltett el, hogy Kossuthot meg ne válasszák. Fellépett ellene a vármegyei jegyző. Hozatalan nyomták, nem ment. Kossuthról az ellenfelet is megáddással jegyzik fel: roppant fölényvel jött be.

Pedig az olyan ember, mint Kossuth, nehezen boldogul Magyarországon. Nem szeret tegezni. Patakon nem tegezte a ki-

sebb diákok és később szemére vetették, hogy Tiney, mint ottani birtokos, nem tegezte a jobbágyait. Nem a pohárban lelte örömet. Voltak barátai. Az emberek köztélé váltak körütte. Az egyik szerette volna megfojtani 1 kanál vízben. A másik égi magasztalta.

Az országgyűlésen Kossuth új rendet hozott be mindjárt 1847-ben. Ha felzárkolt valaki így mondja: Tekintetes Karok és Rendek! Kossuth már az első kerületi ülésen ezzel kezd: Uraim! És meg is marad emellett akkor is, mikor a Nagytáplomba gyűlt ország kormányzóvá választja. Novembertől decemberig 13 felszólalását találjuk.

Igy virrad rájuk 1848 újjeve. Már ekkor illik rá, amit egy kortárs fejt meg:

— A jövő Kossuthnak nyílik... A nép embere tündöklő szemével bámulva tekint a világra...

Meti krónika

KÜLPOLITIKA. Az elmúlt hét legjelentősebb külpolitikai eseménye Romániában zajlott le. Mihály román király lemondott trónjáról és a román néphoz írt levelében megállapította, hogy a monarchia nem felel meg Románia jelenlegi államiságának, sőt akadályt jelent az ország demokratikus fejlődésében. A lemondást követően a román nemzetgyűlés egyhangúan kikiáltotta a népi köztársaságot. A katonaság és a görögkeleti egyház pápája hűségnyilatkozatot tett a köztársaságra, melyek előlke valószínűleg Groza Péter eddigi miniszterének lesz. — A görög Markos-kormány megalkulása élénk visszhangot váltott ki a világpolitikában. A moszkvai rádió ezzel kapcsolatban megállapította, hogy Többszövegű kivéve a kelet-európai országok egyetemesi rokonzatával fogadták a Markos-kormány megalkulását. Az Egyesült Államok „figyelemfelkeltő” küldött Görögország szomszédainak, hogy a Markos-kormány elismerése egyértelmű az UNO alapszabályainak megsértésével. Az angol kormány szóvivője kijelentette, hogy Angliában súlyosan fájnak a fegyver, ha valamely külföldi kormány elismeri a Markos-kormányt, egyértelműen fordul az Egyesült Nemzetekhez. Markos szabadságharcos csapatok egyelőre nagy offenzívába kezdtek a máris jelentős terület nyertesére tették azert. — Palesztinában változatlanul tovább tartanak a súlyos harcok. — Nagyjelentőségű szovjet-brit kereskedelmi szerződést írtak alá Moszkvában. A Szovjetunió nagymennyiségű gabonát szállít Angliának a cserébe gépeket k. p. — Dimitrov bolgár miniszterelnök januárban Bukarestbe utazik, ahol bolgár-román barátsági és kölcsönös segítségnyújtási egyezményt írnak alá. — W. Haas, az Egyesült Államok volt alelnöke bejelentette, hogy hármas pártot alapít a novemberben megtartandó elnökválasztáson jelöltséget vállal. — Viktor Ernővel volt olasz király meghalt.

BELPOLITIKA. Tildy Zoltán köztársasági elnök meghatározta a rádióbeszédével megkezdődött a centenáriumi esztendő. Újév első napján a köztársasági elnök és a kormány küldetésre Kiskőrösre utazott és kegyeletos ünnepségek keretében emlékezett meg Perőfi Sándor születésének 125-ik évfordulójáról. A román kormány a Szabadságév alkalmából az aradi

DEBRECZEN 1948. I. 4.

Szabadságharc-múzeum 400 értékes ereklyéjét a magyar kormány rendelkezésére bocsátotta. — A Gazdasági Főtanács határozata szerint 400 községben falugazdálkodást szerveznek. Ez a lépés jelentős előrehaladás mezőgazdaságunk fejlesztése terén. — Az elmúlt év utolsó napjával az államosított bankok részvényeinek tulajdonjoga az államra szállt át s ezzel ténylegesen is befejeződött a bankok államosítása. — A közoktatásügyi kormányzat Debrecenben nevelőképző főiskolát állított fel. Az építkezési munkálatok még ebben az évben megkezdődnek. — Az országgyűlés a jövő héten folytatja munkáját. A ház rövidesen tárgyalja a Nemzeti Bank államosításáról szóló törvényjavaslatot. Ugyancsak előkészítés alatt áll az új sajtótörvény is. — A minisztertanács Varga Béla, a Ház volt elnöke megfojtotta magyar állampolgárságától. — Sulyok D. zse és több híve beutazási engedélyt kért és kapott az Egyesült Államokba. — Január elsején érkező belépést a közalkalmazottak új státusa. A legkisebb fizetés 172 forint, a legmagasabb pedig 1820 forint. — A Tisza felújításán több helyen gátzszakadás történt s az árvíz nagy területet elöntött. A mentési munkálatok folytak, a kormány gyors segélyvel látta a károsultak megsegítésére.

A hét fontosabb rendeletei

Az elmúlt vasárnapi 203. számú Rendeleték Tára közli a kormány rendeleteit a háborúban megsérült épületek rompórtékák nyilváníttásának és lebontásának szabályozásáról.

A keddi 204. számban van a közlekedésügyi miniszter rendelete a lótt nyári áráról. — A népjóléti miniszter kiegészítette a gyógyszereszek ár szabályozásáról szóló egy előző rendeletét.

A szerdai 205. számban találjuk a kormányrendeletet a közalkalmazottak járandóságainak maximumáról, valamint a közalkalmazottak új státuszáról és új illetményeiről. — A pénzügyminiszter újból megállapította a borforgószárazsági adó tételét. — A közlekedésügyi miniszter újból megállapította a búza, rozs, árpa, szesz, zab és lócsé, kén, ezek kivétel a liszt és kukorica, a mámi melléktermékek legmagasabb árát és az óras és a darálás díját. — A közlekedésügyi miniszter szabályozta a tőzinség árát. — A pénzügyminiszter az 1948. év első negyedére érvényes gépjármű adóbellyegekről rendeletet adott ki.

Az újjevi 1. számú Rendeleték Tárában van a kormányrendelete az öntöltés alumínium órnék veréséről. — Az iparügyi miniszter kiadta a konár-rendeletet, a jogszabályi iparüzés leközdeséről szóló kormányrendelet végrehajtási utasítását. — A közlekedésügyi miniszter rendeletet adott ki a dohányjövők múntkásítási zámába tartozó alkalmazottak szolgálati szabályzatáról. — A pénzügyminiszter meghosszabbította a földművelésügyi miniszter eddig érvényesített illetékkegyezményeit.

Tenyészmének érkeztek Nyugatról

Nemzetiszeg iránca az övezetéből az dró arab és romus fajlajú tenyészmén érkezett vissza annak idején a nemek által elharcolt állami menhelyekről. A kitűnő kondícióban lévő kiváló minőségű menéket a különböző tenyésztési állomásokra irányította a földművelésügyi miniszter, hogy a parzsiság rendezésére álljon.

Szóllóoltvány és bor eladás!

Sokszor darab esőkorláti príma minőségű szóllóoltvány kerül eladásra, faj megválasztékban. Különböző, magasztok, józamatú hegyboralékat ajánlunk. Kétszer-háromszor is szállítjuk 50 literrel töltve. Gyógykőket, helyi és külföldi ösvényültöket, gazdalkorúkat, szövetkezeteket, oladás céljára magok kereszti lehetőség mellett a kalföldi, természetű és jégváró: legyen kiad: P. és szövetkezet, Abaszar, Vajdahunyad, 6.

Az új magyar értelmiség felé Beszámoló a Tildy Zoltán és Lorántffy népi kollégiumok évi munkájáról

Az elmúlt év áprilisában nyitotta meg Debrecen két új népi kollégiuma kaput. A Simonffy úton és a Nagyerdő körúton lévő bombasújtotta villákban találtak nagyon szegényes otthont a magyar vidék tanulóvágyó parasztleányai és fiataljai. A nehézségektől még sem ijedtek meg a kétkézi munkáival láttak hozzá a két népi kollégium legszükségesebb rendbehozásához. Így április közepe már harmincötven laktak a Tildy és Lorántffy kollégiumokban.

Nem volt azonban berendezés, ablakok is csak a szomszéd villákon voltak láthatók, menzáról meg még álmodni sem lehetett. A kollégiumok vezetősége tehát kérés szóval fordult Debrecen társadalmahoz. Ugyilatszlik azonban a kérés nem jutott társadalmunkhoz, vagy ha eljutott, nem talált meghallgatásra. Segítség mégis érkezett. A magyar közvélemény Elnöke, Tildy Zoltán a nehéz államügyek mellett is tudott időt szakítani a népi kollégiumok ügyére s az ő, valamint Ortutay Gyula kultuszminiszter úr támogatásával június 20-án már egy gyönyörűen felépített és helyrehozott épület várta avatásra a magyar államfőt.

A Tildy kollégium avatása ünnepléses külsőségek között folyt le. A köztársasági Elnök úr hosszón beszédben ismertette és jeltölte meg a népi kollégiumok feladatát. Ekkor mutatkozott be a nyitvatartás előtt a regőcsoport, a népi kollégiumi munka első eredményeképpen s nagy sikerrel, hiszen Ortutay Gyula kultuszminiszter is elismeréssel nyilatkozott róla.

Igy szeptemberben a Tildy kollégiumba jövő fiatalok gyönyörű épületet találtak a Simonffy út 19. szám roskadozó villája helyén de berendezés még mindig nem mindenütt volt a hatalmas

kollégiumban. A Lorántffy kollégium pedig kívülről sem sokat változott.

De most segített Debrecen társadalma. Október elsején a kollégiumok vezetőségének kemény munkája eredményül megindult a menza. A hozzá szükséges pénz a debreceni és hajdúmegyei gyűjtések útján tevődött össze.

Hálás köszönetet kell mondanunk itt Szigethy Károlynak, a Magyar Kollégiumi Egyesület debreceni ügyvezető elnökének, aki a kollégiumokat szinte megindulásuk első percétől kitartóan és feltö szeretettel látta. A két kollégium vezetősége és lakói örökre szívükbe zárták „Karsai bácsit”.

És lassan a kollégiumok be tudják tölteni teljes egészükben feladatukat, a bentlakó magyar fiatalok szellemének alakítását, a lehetővé tenni az utat az új értelmiséggé válás felé.

Az előadások, melyeket Szabo István, Juhász Géza professzorok, Lukó Gábor, Papp István és Borossy András tartottak, minden bizonnyal csak segítségül voltak a kollégium ifjúságának jól látott feladataik megoldásához.

Szanyi Miklós vezetésével megindult a népi csoport a magyar népi kultúra gyakorlati ápolására. Munkájukat szép siker koronázta, először a két debreceni népi kollégium nagyszabású népi estjén, később pedig a debreceni népi táncversenyben, ahol első díjazást kaptak. Így rövid működése alatt is a két debreceni népi kollégium — budapesti vélemény szerint — a legjobb népi kollégiumok sorában foglal helyet.

Nehéz és görögnyös volt az út, melyen a két kollégium eddig haladt, de ügyilatszlik a nehézségekből születnek a nagy eredmények. Zily Tibor.

A szoboszlói papválasztás

Az öt évi szolgálat után nyugalmába vonult Békessy Lajos öb. kének méltó betöltése több mint két hónap óta tartja izgalomban a 16.000 lelket számláló hajdúszoboszlói református gyülekezet tagjait.

A nyugdíjazás beérkezése után Molnár Zoltán espere gyűlése hívta össze a presbitérium tagjait az ilyenkor szükséges intézkedések megtétele végett.

Meghívást próbáltak némelyek, de a többség titkos szavazással mellette a meghívást azzal az i dokoállással, hogy a változó időkre tekintettel meg kell kérdezn az egész gyülekezetet, kit óhajt papjának megválasztani?

Beküldetett a pályázati hirdetés de elmulasztották, hogy a pengőbe ezélt tíz évvel megállapított s a pénz romlásával többször mérsékelte és közben természetben is folyósított díjakat a mai viszonyoknak megfelelőleg forintban újból átértékeljék és így nem voltak tájékozva a pályázni szándékozó lelkészek fizetés és a stóllak összegéről. Kizárólag helybeli jelöltek között indult meg az áldatlan küzdelem. Végre a második szavazásán december 16-án 97 szavazat többséggel Lócs András volt kedvelt megjelölés neve került ki győztesen az urnából, aki azonban több mint 3 éve orosz hadifogságban van, de legközelebb is hirt adott meg.

Eddig rendben is volna a do-

log, mert a hadifogoly nem szenvedhet hátrányt az itthon levővel szemben.

Azonban a presbitériumban most azon volt a másnapra is átnyúló vita, hogy a díjlelvi hiánynál kívüli téves a választói névjegyzék összeállítás, mert több jogosult egyházzal annak összeállításánál kimaradt, ellenben felvették abba egyházzaló hátralekötök, sőt még más vallású egyén is lezavazott.

Lócs Andrásnak korteskedett férje érdekelte, pedig távolról férje helyett ő írta alá a pályázati kérvényt s így annak képviselője lett.

A presbitérium tehát titkos szavazás útján 31 szóval 19 ellenében panaszt emelt az egész választási eljárás ellen s kérte az alsószabolcs-hajdúvidéki ref. egyházmegyei bíróságot, hogy megsemmisítvén ezt az eredményt teljesen új választást rendeljen el a hajdúszabolcsi gyülekezetben új választói névjegyzékkel.

Ugy hírik, hogy a második szoboszlói szavazásán kisebbségben maradt szintén helybeli származású s érdemes P. Nagy Elek lelkész pártja is elkészítette s aláíratta a fellebbezést a lelkészválasztás lefolyása ellen és azt idejében beadta az egyházmegyéhez. Tehát még pár hónapig is elhúzódhatik a vizsgálat és az ítélet miatt, hogy mivel töltik be a hajdúszabolcsi tizen levő egyik lelkési állást?

Kapható!

A „DEBRECZEN” kiadóhivatalában és minden újságárusnál

48-as

Kossuth évkönyv

a Független Kisgazda Párt 1948 évi naptára.

Az újjáépült HOTEL ASTORIA BUDAPEST
Ujnonnan felszerelve, 150 szoba, minden modern kényelmekkel teljesen üzemben.
Mérsékelt árak! A debreceniek kedvelt szállodája.

Fürdőjön otthonában! debreceni hőforrásvízben.
Orvosok ajánlják! Házhoz szállítja gépkocsival, vidékre is.
HÖVÍZ vállalat
Szent Anna-u. 45. Tel: 327
100 liter: 4 forint

Debrecen 1848 elején

1848 eleje Debrecen ép úgy, mint az ország minden városát az évszázadok óta megszokott életkörülmények között találta. Csak az emberek szívében élt a vágy a függetlenség és szabadság után. Ennek a rendi országgyűlésen adtak kifejezést mind erősebben a városok ellenzékéi követel. Egész Európában bontogatta szárnyait a haladás szelleme s a kitérőben lévő vihar nem állott meg Magyarországon kapuinál sem. A bécsi reakció kénytelen volt engedni a nagy idők követeléseinek s a magyar országgyűlés is törvényerőre emelte az arisztokrácia szerkesztett rendi országgyűlés alakjának megváltoztatását, amely a népképviselői rendszert léptette életbe, s a bürokratikus kormányzást parlamentárisá tette. Az ettől való ósiság, a hűbéri adások megszüntetése, a papok úzadék, nemzeti adómentesség kiváltságának megszüntetése után rákerült a sor az állami igazgatás megváltoztatására s a városok s így Debrecennek is önkormányzati alapokra helyezésére. Az autokratia 1847-48-as XXIII. te. adta meg Debrecennek, melynek alapján megszűnt a közigazgatási ügyekben a császári határozatok, a gazdasági ügyekben pedig az udvari kamara befolyása s a város közügyeit ezután minden más hatóságtól függetlenül maga intézte. Természetesen az új rendszer nem január elején lépett életbe, mert a köztörvények kihirdetése nehézkösen ment, az átalakítás is néhány hónapot vett igénybe. Így 1848 első három hónapjában még a régi városi tanács, a főbíróval az élén vezette az ügyeket.

A tanácsbéli iratok szerint január első napjaiban foglalkoztak Pest városa 1847 december 11-én küldött leiratával, amelyben arra kéri Debrecen, hogy a városok sérelmeinek orvosására hívják fel a követek figyelmét és tegyék szövé az a méltatlan bánásmódot, amelyet a császári hatóságok részéről tapasztalnak. Pest városa ezeket írja Debrecennek a többiek között:

— Midőn kedves kötelesség szűlte ígéretünket beváltjuk, nem titkolhatjuk szívünk keserű fájdalomát, mely annak megmondásából ered, hogy midőn alkotmányunk rendi szervezetenél fogva az egyházi, mágnási és nemesi rend egész terjedelmében gyakorolja törvényhozási jogait, a polgári negyedük rendi bizottságát hasonló jogainak gyakorlásán kívül önmagára hagyatva újabb törvényről kénytelen várni s reménykedni gúnyos helyzetéből menekvésért.

Debrecen tanácsa igen helyezett a polgári rend jogába helyezésének gondolatát és utasította két követelt, hogy a pesti állás-foglaláshoz csatlakozzék az országgyűlésen.

Vita támadt Debrecen tanácsa és a ref. egyház között, mint a száz év előtti iratokból kitűnik, ezért, mert a Kistemplom udvarából a város területét akart elvenni. Az egyház kárpótlást kért az elvesztett területért, de elvben nem volt hajlandó hozzájárulni a Kistemplom udvarának megcsontolásához. Ugyancsak kárigényrel lépett fel a város ellen az egyház kerületi közgyűlése is, mert a Kollégiumnak járó ügyvezetett szépségi dízma fizetését megszüntették.

V. Ferdinánd parancsot küldött Debrecennek, hogy a kato-

likus templom toronyórának jölködjék. A tanács egy órásmestert szerződött erre a munkára és évi 89 Ft 30 krajcár fizetést és 3 köböl búzát szavazott meg.

A száz év előtti Debrecen egyik érdemes tanácsagja Derecskey József január 8-án váratlanul meghalt. A tanács „bánatos részvételt” vette a gyászírt, hogy a közzé előmozdításában oly tehetőséges tagja meghalt.

Foglalkoztatta még január elején a nemes Magisztrátus egy különös peres ügy. Bernáth József táblabíró a város árva kasszájából 3000 Ft-t vett kölcsön. De bizony a táblabíró földbirtokos se a tőkét, se a kamatokat nem fizette. Erre a város perbe fogta, a bíróság ítéletet hozott, mivel erre se fizetett, végrehajtást rendeltek el Bernáth József ellen. A megbízott bírái ficsus, Baróthy Pál Bernáth József ér-

Életbelépett a kontárrendet, arcképes igazolványt kapnak az iparosok

A kézművesiparosok régi sérelmét orvosolta a kormány a kontárkérdés rendezésével. A jogszabályok néhány hónappal ezelőtt kerültek nyilvánosságra, tegnap az iparügyi miniszter a kontárrendelet életbeléptetéséről és végrehajtásáról intézkedett. A végrehajtási utasításban a miniszter az iparosok arcképes igazolványának kiállítását írja elő. Ezen igazolványokat az iparosoktól állítja ki egy évi évszám alatt az iparosok részére, akiknek vé-

Több kegyelettel a holtak iránt!

A Csapó utcai temetőnek a törvényben lefektetett határidőbe belüli való felhasználása a legnagyobb kegyelettel lenne. Ezt a határidőt nem megrövidíteni, hanem inkább még tovább hosszabbítani, mivel tudvalevő dolog, hogy a száraz, hideg időjárás nemcsak a holtak 20 év alatt nem emelkednek el, így temetés alkalmával, ahol a nagyapa sírját megborították azért, hogy az unokát mellé temethessék, láttam, hogy a 20 év előtti felhasználása ellen minden kegyeletesen gondolkodó embernek tiltakozni kell.

H. S. K.

MIT MOND A SZABÁLYRENDELET

Szabályrendelet a Köztemetőről II-ik rész „Fenntartani nem kívánt felekezeti temetők bezárásáról” 4. §. 2. bekezdésében:

A kitűzött 30 év ekellével a polgármester a bezárt felekezeti temető kiürítését elrendeli s erről az érdekeltektől hozzájárulástól hirtelmény útján értesíti. Az érdekeltektől hozzájárulástól a holtak temetését és metálműsírrelését egy éven belül a bezárt felekezeti temetőből a Köztemetőbe s a külön sírba helyezhetik, ha az itt elfoglalandó síthelynek a díját megfizetik. (19. §. 2. bekezdés.)

Ha ezt hatósági felhívás ellen-

DEBRECZEN 5. OLDAL 1948. I. 4.

nehályfalvai birtokára ment és a szolgabíróval foglalkozni akart, azonban, mint írja a tanácsnak, semmi „fundus instructus” nem lévén, jóságai hasznosítására volt adva, kénytelen volt 72 év fát hold igen jó szántóföldet zár alá venni. Az ügyvéd a földet bébé akarta adni az érmihályfalvai közbirtokos uraknak, „de nem vállalták” a bérletet, mert jobbról viszonyban vannak Bernáth táblabíróval. Így tehát nem volt más hátra, minthogy a földet az elparolónak, vagyis a tulajdonos Bernáthnak adja bérbé Debrecen városa.

A tanács az ügyvéd javaslatát elfogadta s az a feltétellel, hogy a bérlet létrejöhet az esetben, ha a szerződést Bernáth József testvérei: Bernáth Gedon és Bernáth Lajos is kézírásával kezességen aláírják. Így aztán az árva kassza becsületén, melyre oly féltékenyen örkösött a Tanács nem esett folt. (b. s.)

Életbelépett a kontárrendet, arcképes igazolványt kapnak az iparosok

A kézművesiparosok régi sérelmét orvosolta a kormány a kontárkérdés rendezésével. A jogszabályok néhány hónappal ezelőtt kerültek nyilvánosságra, tegnap az iparügyi miniszter a kontárrendelet életbeléptetéséről és végrehajtásáról intézkedett. A végrehajtási utasításban a miniszter az iparosok arcképes igazolványának kiállítását írja elő. Ezen igazolványokat az iparosoktól állítja ki egy évi évszám alatt az iparosok részére, akiknek vé-

Több kegyelettel a holtak iránt!

A Csapó utcai temetőnek a törvényben lefektetett határidőbe belüli való felhasználása a legnagyobb kegyelettel lenne. Ezt a határidőt nem megrövidíteni, hanem inkább még tovább hosszabbítani, mivel tudvalevő dolog, hogy a száraz, hideg időjárás nemcsak a holtak 20 év alatt nem emelkednek el, így temetés alkalmával, ahol a nagyapa sírját megborították azért, hogy az unokát mellé temethessék, láttam, hogy a 20 év előtti felhasználása ellen minden kegyeletesen gondolkodó embernek tiltakozni kell.

H. S. K.

MIT MOND A SZABÁLYRENDELET

Szabályrendelet a Köztemetőről II-ik rész „Fenntartani nem kívánt felekezeti temetők bezárásáról” 4. §. 2. bekezdésében:

A kitűzött 30 év ekellével a polgármester a bezárt felekezeti temető kiürítését elrendeli s erről az érdekeltektől hozzájárulástól hirtelmény útján értesíti. Az érdekeltektől hozzájárulástól a holtak temetését és metálműsírrelését egy éven belül a bezárt felekezeti temetőből a Köztemetőbe s a külön sírba helyezhetik, ha az itt elfoglalandó síthelynek a díját megfizetik. (19. §. 2. bekezdés.)

Ha ezt hatósági felhívás ellen-

FÜGGETLEN IFJUSÁG HIREI

A Független Ifjúság szabadságköltsége január hó 11-én kezdődik. A résztvevőknek január hó 10-én déli 12 óráig kell jelentkezniük. Kábán a Független Ifjúság hirdetésében. — Felhívjuk a szabadságköltségek részvevőit, hogy ma és holnap délelőtt jelentkezzenek a Független Ifjúság hivatalos helyiségében. — A hódmezővásárhelyi Független Ifjúsági konferencia résztvevői 1948 január 4-én este 8 órára legyenek bent a Független Ifjúság debreceni központjában. Zilay Tibor v. főtábornok.

A leányosport szerdán délután 3 órakor tartja szokásos összejövetelét a Független Ifjúság hivatalos helyiségében. Felkérjük tagjainkat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg.

A Kiszármazás TE ma este 6 órától 9 óráig összejövetelt tart a nagyteremben.

Rendelet a romházak lebontásáról

A kormányrendeletet bocsátotta ki a sérült épületek romépületté nyilvánításáról. A rendelet szerint a romépületté nyilvánítás vidéken az elsőfokú építésiügyi hatóság hatáskörébe tartozik. A rommá nyilvánított épületben a bérleti jogviszony a határozat jogerőre emelkedésének napját követő kilencvenedik napon megszűnik. E tv. esetében azonban a hatóság korábbi határpontot is szabhat.

Ha a romépületté nyilvánított épület lakója ennek ellenére is benntart az épületben a tulajdonos ebben öt nem akadályozhatja meg, de a benntartás kizárólag a lakó saját veszélyére történik.

A rendelet kimondja, hogy a romépületté le kell bontani. A bontás a tulajdonos kötelessége, ha azonban a tulajdonos a felhívás hozzászólásától számított tizenöt nap alatt nem jelenti be, hogy az épületet lebontatja, a hatóság a bontási munkálatokat maga végeztetheti el.

Arról is intézkedik a rendelet, hogy a lakásügyi hatóság köteles a romházban lakó személyt minden más igényével szemben előnyben részesíteni, ha igénybevehető lakás áll rendelkezésre.

Debreceni ingatlanforgalom

Szentmiklóssy Eudréné eladta Szathmáry Andrást és nejeének Homok utca 35. számú házát 9.000 forintért.

Stefanics Vendelné eladta Erdő Károly és nejeének Timár utca 22. számú házát 9.500 forintért.

Karaszé József és neje eladta Jemel Gábor és nejeének 92 négyzetű beltelekes ingatlanát 7000 forintért.

Nagy Ferenc eladta Szalai István és nejeének odódi két hold földjét 5.000 forintért.

Bojtor Józsefné eladta Nagy József és nejeének 4 hold 1486 négyzetű tanyá nélküli ingatlanát 8.500 forintért.

Vad István eladta Vágácyik József és nejeének Zrínyi utca 61. számú házát 7.500 forintért.

Papp János és neje és társai eladták a debreceni határban lévő 26 hold mezőgazdasági ingatlanukat Papp László és társainak 28.000 forintért.

Özv. Dobos Sándorné és társai eladták hajdúsámsóni házukat Mátyi Piroskának 4.000 forintért.

Özv. Deák Istvánné eladta Kórnai Sándor és nejeének a Macsdülőben lévő 2 hold 1378 négyzetű ingatlanát 10.000 forintért.

Özv. Kardos Béláné eladta Juhász Eleknek ingatlanát 21.000 forintért.

Fábián Gábor hajdúsámsóni lakos elajándékozta Fábián Ilona és

Veszek - eladók - cserélek kombinált és hálszűkítőket, egyes hibás autokat, porzen és más szövegkat, író- és varrógépeket, férfi és női MEZEI öszörcs, Vörösmarty-ruhákat, Mezei öszörcs, utca 12.

Volt Gabányi-féle faterlep udvartér rakárnak kizárólag. Cs. p. utca 28.

Takács Irma, Takács Ilonának 6 hold szántófaját 3200 forint értékben.

Kiss Lajos eladta Boda Gyula és nejeének Bajnok utca 50. számú házát 3500 forintért.

Dr. Nagy Endre és neje eladta Porcsin László és nejeének 5 hold ingatlanát építményekkel együtt 15.000 forintért.

Dr. Sebess Jenő és társa eladta 3 hold paci földjét Makkal Margitnak 3.000 forintért.

Fagyal János eladta Rácz Sándor és társainak vámospécsi szőlőjét 1500 forintért.

Monoki István és társa eladta Kósa Imre és nejeének Szepesi utca 75. számú ingatlanát 3.000 forintért.

Csóbán Gézáné eladta Kiss Istvánnak Malvin-utca 68. sz. házát 6.000 forintért.

Szöke Sándor és neje eladta Piskolti Lászlónak Király F. u. 28. számú házát 4.000 forintért.

Deutsch Arthur eladta Szabo István és nejeének újítást házát 1700 forintért.

Halász Lajos és neje eladta Kiss István és nejeének debreceni ingatlanukat 5.000 forintért.

Halász László itthon

A nagy karriert befutott debreceni származású Halász László a newyorki városi Operaház, a New York City Opera Company főzenéigazgatója Budapestre érkezett, hogy meghallgasson fiatal magyar művészeket, akik közül néhányat vendégzárplésre hív meg. New Yorkban a „centenáriumi ünnepek” évében Halász magyarul akarja előadni Bartók Kékszakállú herceget. Tóth Aladárral tárgyal arról, ki lesz az a két magyar művész, aki Bartók operájának főszerepelt New Yorkban énekel.

Halász László szombaton szülővárosába, Debrecenbe is látogatott, hogy meglátogassa rég nem látott édesanyját, öv. Halász Nándorné és felidézze ifjúkori emlékeit.

Halász László édesanyja társaságában meglátogatta a „Debrecen” szerkesztőségét, ahol régi ismerősöket talált. Közvetlen hangú, baráti beszélgetésben mondta el magasra fevlt pályájának kitünelmes és derűs részleteit.

Halász László ma Budapestén át Prágába repül vendégzárplésre, majd Miliánóban fog vevényeini s onnan tér vissza Amerikába.

Záradékoltni kell a régi útleveleket

Uj, kékszínű útlevelek bevezetését rendelte el a belügyminiszter január 1-től kezdve. Ennek következtében a régiformájú útlevelek meghosszabbítását és kiállítását megszüntetik. Akiknek régiformájú útleveleik nem járt le, azok megtarthatják útleveleiket annak lejártáig. 1948 január 12-től kezdődő érvényes útlevelel rendelkező egyén csak abban az esetben hagyhatja el az országot területét, ha azzal a határt először lépi át.

Egyébként az említett határidő után minden kiutazás előtt, ha érvényes útlevelel rendelkezik is az utas, köteles útlevelet a főkapitányság útlevelesztályának megfelelő záradékolás végett bemutatni, mert ezen bejegyzés nélkül az útlevelet tulajdonosát nem engedik ki az országból. A záradékolásra benyújtott útleveleket 48 óra belüli érvényesítési záradékkal kell ellátni.

Jó minőségű rekamiék, fotelek, hencserok, matracok DEBRECENSZKY káptanosnál, Hal-köz 8.

Ajándékdobozok nagy választékban. SAS Hírszerző. Most is a régi helyen SAS-U. 2.

Rádió Műszerezés és Körhözberendezés Rt. Debreceni Rák Piac u. 41. — Tel.: 132. Belsőállású árúkat, kizárólag beszerzési helyre. Gyermekmértőket kvarclámpát kölcsönzünk.

TÜZIFA

száraz bükkhasáb bármily mennyiségben kapható a MOSZK kirendeltségénél jegyre vagy pedig üzemek számára kiutalásra. A decemberi jegy érvényesíthető. A további érvényes jegyek pedig egész áprilisig beválthatók. Iroda: Vöröshadsereg-útja 69. I. emelet. Telefon: 427. és 395.

Rádiót és kerékpárt részletre is. MAYER EMIL

Kossuth-u. 13. Tel: 380.

Veszek - eladók - cserélek kombinált és hálszűkítőket, egyes hibás autokat, porzen és más szövegkat, író- és varrógépeket, férfi és női MEZEI öszörcs, Vörösmarty-ruhákat, Mezei öszörcs, utca 12.

Volt Gabányi-féle faterlep udvartér rakárnak kizárólag. Cs. p. utca 28.

Rádió Műszerezés és Körhözberendezés Rt. Debreceni Rák Piac u. 41. — Tel.: 132.

Belsőállású árúkat, kizárólag beszerzési helyre. Gyermekmértőket kvarclámpát kölcsönzünk.

HIREK

Százeves kalendárium

Január 4-én. Bécs titkos kőmbe- lentést kap... az ellenzék tudni véli, hogy a prozopciók a követ- kező pontokat tartalmazzák az udvar részére: büntetőtörvény- könyv, a nemesség megadóztatá- sa, egyes visszasságok megszüntetése. Az ellenzék véleménye hogy némely pont liberális, de a kormány liberalizmusa nem öszin- te, hanem csak látzatra való, célja, hogy a külföldet megte- vesse és a magyarokat elvakít- sa, s az ellenzék meggyőül- tessé... Ekkor már kifizetésre került az a nyolcvanezer forint, amelyet a magyar kancellár a magyar politikusok és frók meg- vesztetése céljából Bécsben fel- vett.

Várható időjárás: Megélen- külő délnyugati, nyugati szél, bo- rult, ködös idő, sokfelé további ha- vaseső, eső, hóesés. A hőmérsék- let tovább emelkedik.

Ügyeletes gyógyszerárak: „Reményesség” Csapó u. 22. „Má- tyás király” Vámospércsi út 16.

RADIOMOSOR, Vasárnap, 7. Reg- geli zene 8. Hírek 8.20. Hangneme- z. 8.40. Orgonaszámok 9. Görög kato- likus vallásos előra. 9.50. Evangéli- kus vallásos előra. 10. Romai kato- likus egyházi ének és szentbeszéd. 11. Januári vasárnap. 11.15. Kamaramu- zika. 12. Hírek. 12.15. Anyák 5 per- ce. 12.20. Gizi és Toti del Monte je- merek. 12.40. Bányász előra. 13.10. Hólesz együttes. 14. Hírek. 14.10. Hangnemezek 15. Ebbeszéd. 15.20. Klarinet és hárf. 15.45. Vasár napi krónika 16. Cigányzene. 17. Hírek. 17.10. Magyar Parnasszus. 18. Husz- pare Svédországban. 18.20. Pa- uál. 19.20. Mad francia zene. 20. Hírek. 20.15. Sporteredmények. 20.25. Francia zene. 21. A rádió hangja. 21.50. Humoros lemezek. 21.50. Rádió- anket. 21.50. Hírek orosz. 22. Hírek. 22.50. Vasárnap este Peeten. 23.10. Hallásos mérés. 23.45. Hangnemezek. 24. Hírek. — Budapest II. 10. Hang- lemezek 17. Ótórai zene. 18. Hírek. 18.05. Hangnemezek. 19.15. Mosolygó költőit. 20.50. Könyvszemle. 21. Hírek. 21.15. Cigányzene. 22.15. Mű- vezlemlé.

A Szent Anna főplébániái temp- lomban a misék és ájtatosságok sorrendje: Folyó hó 4-én, vasárnap, amely nap egyben Jézus szent; ne- vének nagy ünnepe is a templom- ban egész napi szentségimádás lesz, reggel 7 órától este 5 óráig. 7, 8, 9, fél 12 és fél 1 órákor kis- misék. 10 órákor a nagy misét Pintér László apostoli kormányzói helynök mondja. Mise közben a szent beszédet Péli József s. lel- kéző tartja. Délután 5 órákor en- gesztelő ájtatosság. A helyorségi kórházban 9 órákor dr. Regős Gyula lelkes százasos. Tócsókertben Jófai Márton s. lelkes, Homok- kertben dr. Pálmai József egyház- megyei főhatósági titkár, Főház- ban dr. Medgyess József prefektus mondanak szentmisét. Ezenkívül Mikepércsen lesz szentmise.

Evangélikus istentisztelet, Va- sárnap délelőtt 10 órákor a szana- tóriumban, délután 3 órákor a va- gánygári áll. iskolában, este 5 óra- kor a templomban.

Egyetemes imaheti tartanak közösen a debreceni protestáns felekezetek január 4-től január 11-ig, amikor meglatogatják egymást minden alkalommal és közösen imádkoznak az egész emberiség közös javáért és üdvéért. Az ima- het január 4-én vasárnap kezdődik minden felekezettel délután 5 óra- kor, az első közös imádság január 5-én hétfőn este lesz a Miklós ut- cai evangélikus templomban. Szeg- edy Ferenc baptista lelkijásztor vezetésével és a szabadságlelpi református gyülekezet elnökár szereplésével. Másnap kedden este 5 órákor a kollegiumi orató- riumban lesz közös összejövetel dr. Papp László evangélikus lelkes vezetőjével és az evangélikus ve- gyeskar szereplésével. A követke- ző összejövetelek helyét, vezetőit és a szereplő énekkar nevét az összejövetelek végén és hírlapok- ban közli a vezetőség.

Haragos szőraz külföldi tűzifa kapható Vass László cégénél PIAC-U. 6. Telefon: 1-06.

Görög kat. templomban janu- ár 4-én 7, 8, 9 órákor olvasott mi- se 10 órákor énekes mise szerbe- széd háromnegyed 12 órákor cse- des mise. Délután istentisztelet 3 órákor szentségimádással. Janu- ár 6-án, kedden 7, 8, 9 órákor ol- vasott mise 10 órákor énekes mise szentbeszéd és vizszentelés, há- romnegyed 12 órákor csendes mise Délután istentisztelet 3 órákor szentségimádással.

Dr. Kövendy Lajos rendör- alezredes a belügyminiszter so- ronkivül előléptette rendőrezre- desség A felszabadulás óta telje- sít dr. Kövendy Lajos szolgálót a legteljesebb elismerés mellett, mindig a közérdeket tartva szem- előtt.

A Vendéglátó Munkások debreceni csoportja most tartotta tisztújító közgyűlést. A központi vezetőségtől megjelent Váci Mihály országos elnök, a szakszer- zeti tanács részéről Horváth Ist- ván. Timár István elnök megnyitó beszéde után, az országos elnök foglalta el helyét. Az ő előkzete alatt az alábbi új vezetőséget választotta meg a közgyűlés: El- nök Belogh Ferenc, alelnök Tóth Istvánné titkár Bartha Gyula, jegyző Ifjabb Török Sándor, pénz- táros Idősb. Török Sándor, pénz- tári ellenőrök: Forgács Gyula és Bojtor József és 12 választmá- nyi tag. Az új elnök keresetlen szavakkal köszönte meg a bizal- mat és kérte a tagokat a szak- szervezet kléptésére, portoságra és fejelemre, hogy méltó helye lehessen a vendéglátóipari mun- kásoknak a dolgozó négy egysé- gében. A gyűlés a Himnusz hang- jával ért véget.

JÓ ÁLLAST AKAR? Tanul- jon gépírást, gyorsírást, dr. Na- ményiné gyorsíróiskolájában Piac 58. Linoleum-házban.

A Debreceni Városi Dal- egylet január hó 10-én délután 5 órákor a város háza kistanácsster- mében tartja 88. tisztújító köz- gyűlést, melyre az ig. választmá- nyi és működő tagokat csónon hívja meg az Elnökség.

Készül az új sajtótervény. Rics István igazságügyminiszter bejelentette hogy ebben az esz- tendőben tett alá hozzák az új sajtótervényt. Sajtótervényben ez- után ülnökbirodság fog fölkezni.

Tanuljon gyorsírást, gépírást könyvelést Simai gyorsíróiskolá- ban, Piac u. 73. Államvizsga. Vas- útkedvezmény

Megkülyítették az erdei lomb gyűjtését. A Málledr lehe- tővé tette, hogy az igénylők könnyűszerrel megkaphassák az erdei lomb gyűjtésére szóló enge- délyt, melynek megszerzése ed- dig sok időbe tellett és nehéz- kes volt.

Uj burgoyavetőgépet ké- szítettek el Angliában. Az új gép egyszerre szánt vet és trágyáz. A sikeres próbák után az egyik londoni mezőgazdasági gépgyár hozzázkezdett a gép szérszárva- sítására.

Az Országos Társadalombiz- tosító Intézet ezúton hívja fel a mezőgazdasági munkavállalók fig- yelmét hogy a 72.000—1947. N. M. számú rendelet 14. §. 1. be- kezdése alapján előző évi bélyeg- lapjukat a lakóhely szerint illeté- kes helyszervezethez, Debrecenben a Debreceni ker. pártzárna 1948. év január hó végéig kötelesek át- adni, evégett a ker. pártzár I. em. 12. szobájában a hivatalos órák alatt bármely hétköznapon jelen- jenek meg bélyeglapjuk megújítá- sára végett.

Felfogták a rendőrt a szil- veszteri mulatságon Nyírábrány- ban Hancz Mihály, Hancz Mik- lós és Hancz József nyírábrányi lakosok, akik ittas állapotban ve- rekedni kezdtek, majd az őket igazoltató rendőrré is rátámad- tak. A rendőrség mindhármukat őrizetbe vette.

Uj klinika Debrecenben

Ezredes korszakú újítással lepte meg a közönséget Virányi Zoltán Szabadság-könyvesboltja (Város- háza épület), amikor felállította a Tiszántúli egyetlen modern, motor- ral felszerelt töltőtoll-klinikáját. A termégekben az élőlényektől az élettelen tárgyakig minden alá van veve lassú, elkopás, rongálódás veszélyének. Ahogy az emberi szervezet megújítását, gyógyítását már régen megoldották a klinikák, úgy oldja meg a töltőtoll-klinika a ma már nélkülözhetetlen fröszkő- zünk gyors, olcsó és tökéletes megújítását. Kitérő fővárosi szak- ember vezetésével működik Virá- nyi Zoltán Szabadság-könyvesbol- tjának házagópótló töltőtoll-klinika- ja, melyet nemcsak debreceniek, hanem vidékiek is számosan ke- resnek fel úgy személyesen, mint posta útján a töltőtollak szakszer- ző, tökéletes javítása végett.

Közellátás

Fajegyek beváltása. Ertesíti a közlemezési ügyosztály a fajegy- el ellátottakat és a fakeskesdők- ket, hogy a fajegyek január és fe- brur szelvényei egyenként 80 kg, a március-április szelvényei egyen- ként 40 kg fára érvényesek és be- válthatók. A december havi sze- lvények (40 kg) január 31-ig még beválthatók.

Felhívjuk a közönséget, hogy fajegyét most, amikor kelő köz- let áll rendelkezésre váltsa be, ne- hogy később szállítási vagy más nehézség miatt a faellátásban za- var álljon elő. Felhívja az üzeme- ket, intézményeket és hivatalokat, hogy szükségüket a közlemezési ügyosztálynál (Vörös Hadsé- reg útja 28. I. em.) sürgősen igény- jeljék.

Ülő foglalkozásuknak nélkülözhetetlen a Ferenc József keser- rúviz.

Táncanfolyam kezdődik 6-án kezdődnek, 7-én haladónak dr. Konczné „Ritmus” tánciskolájá- ban, Péterfia 30.

Ne legyen elcsúgyodva, Ka- csariné a tenyere vonalából meg- mond mindent. Győződjön meg. Reggel 9-től este 5 óráig fogad Simonffy u. 37.

Várady István és Szalkai János házassága kötődik.

Hölgyem! Csúcseljesítény- hez juthatnak angol-francia mo- dern divatban: Tüdi nődivatszalo- lon, Bethlen 70.

Mérő József tánciskolájában (Kossuth u. 1.) január 5-én este 7 órákor új táncanfolyam kezdő- dik.

Hálás köszönetem mindazon kedves vevőimnek, akik betegsé- gem alatt és a szent ünnepek gondolatok rám és meglatogattak. Boldog újévet kívánok. Özvegy Lencsés Józsefné hálapterjesztő.

Orvos! Mr. Dr. Deák Imre fog- orvos ismét rendel. (Piac u. 43.)

Mi és minden vasárnap 6-tól 10-ig tánc a Seres táncintézetben, Piac u. 26.

Kövérné Bacsó Alexandra ba- letiskolájában új csoport tanítá- sa kezdődik. Jelentkezze 5, 8 és 9-én Péterfia 30 alatt 2—3 óráig.

Felhívás. A Parasztszövetség hatnapos baromfitenyésztési tan- folyama 5-én, hétfőn kezdődik. Szakelőadó tanár az azt fogja megismertetni, hogyan lehet min- ta baromfitelpeket berendezni, hogyan szüntethető meg a nagy baromfi elhullás, hogyan lehet ezt a gazdasági ágat igazán jövedel- mezővé tenni. A már jelentkező- ket, de minden törekvőt, nemzete, családja sorsát szívén viselő szil- vesen várunk. Tagdíj nincs, Si- monffy utca 1. sz. II. emelet.

Schaff tánciskolájában (Sas utca 2.) 5-én, hétfőn új tanfolya- mok kezdődnek. Gazdálkodóknak 4 órától, iparosoknak 7 órától.

B. Máriássy táncintézetében Hunyadi utca 9. 5-én új táncan- folyam kezdődik.

Motorhasználati tilalmi idő

délután 3-tól este 10 óráig Ertesítjük motoráram fogyasztó közönségünket, hogy üzletszabá- lyzánk 34. paragrafusa szerint elő- írt motorhasználati tilalmi idő ja- nuár hó folyamán, mindennap dél- után 15 (3) órától este 22 (10) órá- ig tart.

A fentírt idő alatt villamos ára- mot kizárólag csak világítási célra szabad igénybevenni, motor meg- hajtása szigorúan tilos.

Fentiek betartását szakköz- geinkkel ellenőrizni fogjuk és azon fogyasztóinkat, akik a tilal- mi idő alatt motor meghajtásra is vesznek igénybe áramot, az áram- szolgáltatásból kénytelenek les- zünk azonnal kikapcsolni. Debrec- eni város Elektromos és Gázmű- ve.

Szabó Babus Thegze 8 és Nagy Zsigmond asztalosmester Halvun u. 70. jegyesek. (Mindem külön ér. esítés helyett.)

Wankó Edlt úrléányt elje- gyezte dr. Birha Károly orvos Jászberény.

Nagy Katalin Debrecen és ifj. Derzi Miklós jegyesek.

Miklós gumiáru, hó-, sárékpó javítás. Tarr gumijavitó, Széchenyi 3.

Dr. Szily Tibor rendelője Piac utca 7. I. em.

Irodai gyorsíró-gépírói tanfo- lyam kezdődik január elején dr. Naményi Gyuláné gyorsíróiskolá- jában (Piac u. 58. Linoleumhá- zban.) Kiképzés elsörendű irodai munkaröv. Kereskedelmi alap- ismeretek, kereskedelmi levelezés tanítása.

Dolgozók Gimnáziuma febr- ruári felvételi vizsgálatra kér- vénybeadás délelőtnként Faze- kas Gimnáziumban.

Állami Gyermekmenhely üzemi bizottsága és igazgatósága mindazoknak, akik adományalk- kal hozzájárultak ahhoz, hogy ki- csiny áptójánk karácsonyi ün- nepességét meleggé és bensőséges- sé tegyék, ezúton is hálás köszö- netét fejezi ki.

A debreceni Ügyvéd Kamara ma, vasárnap délelőtt 10 órákor tartja közgyűlést. A határozatké- pesség biztosítása és fontos kérdé- sekben való döntés miatt felletlen megjelenést kér a tagoktól az el- nökség annál is inkább, mert a közgyűlés előtt a közmunkavált- ság ügyében értekezlet lesz.

Enek, népi tánc- és bábja- ték-tanfolyam. Debrecen város szabadművelődési felügyelősége január 7—17. napja között ének-, népi tánc- és bábjáték-tanfolya- mot rendez. Elsősorban a vidéki kultúrcsoportok vezetői részére tartják a tanfolyamot, de jelen- ketheknek helybeliek is. A szabad- művelődési felügyelőségen (Város- háza I. emelet 30. szoba) hétfőn, január 5-én délig lehet jelentkezni dr. Balogh Lászlónál, a felügyelősé- g h. vezetőjénél.

Sakkcsapatbajnokság. A Deb- receni Sakk Kör ma délelőtt 9 órákor az Arany Bika éttermében látja vendégül az Egyetértés csap- atát. A bajnokcsapat tagjai há- romnegyed 9 órákor a Gambrius- ban jelenjenek meg. Sakkkézlelet mindenki hozzon magával. Csapat- kapitány.

A Dolgozók Tanfőképző in- tézete február hó közepén megnyi- ló új első osztályába január 12-ig lehet felvételtre jelentkezni a Kol- légium I. em. 12. számú szobájá- ban. A jelentkezők irataikat hoz- zák magukkal.

Az e hó második felében tar- tandó mestervizsgára készülő ipa- rozásgepek részére folyó hó 5-én, délután 4 órai kezdettel egy 60 órés mestervizsgára előkézfítő ipa- ri közigazgatási- és gazdasági ismereti tanfolyam nyílik meg a vá- rosi ipariskolában. Még 6 jelenke- zőt felvesz a tanfolyam helyi veze- tője. Jelentkezni lehet az iskolai igazgatói hivatalában (Burgundia utca 1. sz.)

Három vonatgázolás B

pesten. A fővárosban az Erzsé- királyné úti aluljárónál Szilasi Fe- rencné munkánszó Emilia nevű 6 éves leányával és egy 2 éves kis- fiúval, Medgyesi Sándorral a sín- re lépet. Az arra robogó vonat mindhármukat elsodorta. Mindhá- man súlyos sérüléseket szenved- tek.

„Segítetek a görög népek” elnevezésű országos bzség alakult, mely felhívást intézett a magyar társadalomhoz. A felhívás hangzólatja, hogy a demokráikus magyar társadalom nem népheti tétlenül a görög nép harcát és rá- moztatnia kell a görög népet nem- csak erkölcsileg, hanem anyagi erővel is. A magyar népet képví- selő politikai és társadalmi szer- vezetek e célra közös felhívással tognak fordulni a magyar néphez.

GYASZROVAT

Mély fájdalommal tudat- juk hogy Bokor Ferencné Sveta Anna 53 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután 1 órákor lesz a Köztemető II. B. ravatalozó terméből. Gyászolják: Bánatos férje, gyermekel, testvérel, a ra- hóli Fedor-család és kiter- jedt rokonsága. Lakás: Török Bálint u. 17. Dankó te- metkezés.

Mély fájdalommal jelent- jük, hogy

Varga Béla MAV üzemi aliszt 55 éves korában elhunyt. Te- metése hétfőn 2 órákor lesz a Köztemető II. A. ravatalozó- terméből, református szertar- tású. Gyászolják: báncsai felesége, gyermekel, testvérel és kiterjedt rokonsága. Lakás: MAV klotéria XXIII. Pusztai temetkezési intézet.

Harsányi Sándor

malomtulajdonos temetése hétfőn délután 2 órákor lesz a dísztermből református egyházi szertartással. Gyá- szolják: bánatos felesége, melyen süjtött szülei, egyet- len leánykája, testvérel, só- gorai, sógornói, apósa, anyósa és kiterjedt rokon- sága. Csúrtka temetkezés.

Fájdalommal jelentjük, hogy

id. Egri Imre mázólo és festő 70. évében elhunyt. Temetése hétfőn délután 2 órákor lesz a Köz- temető 3. ravatalozójából. Elhunytát gyászolják gyer- mekei, kiterjedt rokonsága. Lakás: Kuruc utca 34. sz. Bartha vállalata végzi.

Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy felejt- hetetlen jó férjem, édes- apánk, rokonunk

Molnári József DHÉV főkalauz 55 éves ko- rában elhunyt. Temetése hétfőn délután 3 órákor lesz a Köztemető II. B. ravata- lozó terméből. Gyászolják: Bánatos felesége, gyerme- kei és kiterjedt rokonsága. Lakás: Kabar u. 3. Dankó temetkezés.

KÖSZONETNYILVANÍTÁS

Mindazon kedves roko- mainknak, ismerőseinknek és mindazoknak, kik felejt- hetetlen feleségem, édes- anyám, nagymamánk Mik- lei Lejóné temetésén rész- vettikkel, ravatalára koszo- rúk, csokrok helyezésével mély fájdalomunkat enyhí- tenti igyekeztek, ezúton mond köszönetet a gyász- ló család.

Gyapjúból tökéletes fonalat készít, villanyerőre berendezett kártoló- és fonóüzem Csapó-utca 13 szám, udvarban. Ugyanott: Gyapjú és pamut szövés.

Elégedett újéve lesz, ha rádiót, varrógépet kerékpárt Kálvin-tér 2. SOLTÉSZ-TÓL VESZ.

